

32003L0010

15.2.2003

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

L 42/38

DYREKTYWA 2003/10/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 6 lutego 2003 r.****w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (hałasem)****(Siedemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 137 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾, przedłożony po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. bezpieczeństwa, higieny i ochrony zdrowia w miejscu pracy,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾, w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojedynczy w dniu 8 listopada 2002 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na podstawie Traktatu Rada może w trybie dyrektyw przyjąć minimalne wymagania wspierania poprawy warunków, w szczególności w środowisku pracy, w celu zagwarantowania lepszego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Takie dyrektywy nie mogą nakładać ograniczeń administracyjnych, finansowych i prawnych, które utrudniłyby tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.
- (2) O ile, zgodnie z Traktatem, niniejsza dyrektywa nie zabrania jakiegokolwiek Państwu Członkowskiemu utrzymania lub wprowadzenia bardziej rygorystycznych środków ochronnych, jej wprowadzenie w życie nie powinno służyć uzasadnieniu regresu w stosunku do sytuacji już istniejącej w każdym Państwie Członkowskim.
- (3) Dyrektywa Rady 86/188/EWG z dnia 12 maja 1986 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie hałasu w miejscu pracy ⁽⁴⁾ przewidywała jej ponowne zbadanie przez Radę na wniosek Komisji, w celu ograniczenia objętych nią czynników ryzyka, z uwzględnieniem w szczególności postępów nauki i technologii.

(4) Komunikat Komisji dotyczący jej programu w zakresie bezpieczeństwa, higieny i zdrowia w miejscu pracy ⁽⁵⁾ przewiduje przyjęcie środków mających na celu promocję bezpieczeństwa w miejscu pracy, w szczególności w świetle rozszerzenia zakresu Dyrektywy 86/188/EWG oraz ponownej oceny wartości progowych. Rada uwzględniła to w swojej rezolucji z dnia 21 grudnia 1987 r. w sprawie bezpieczeństwa, higieny i zdrowia w miejscu pracy ⁽⁶⁾.

(5) Komunikat Komisji dotyczący jej programu działania odnoszącego się do wprowadzania w życie Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników przewiduje wprowadzenie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących ryzyka związanego z narażeniem pracowników na czynniki fizyczne. We wrześniu 1990 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie tego programu działania ⁽⁷⁾, w którym zwraca się do Komisji w szczególności o przygotowanie szczegółowej dyrektywy w sprawie ryzyka, spowodowanego hałasem i wibracją, a także innymi czynnikami fizycznymi w miejscu pracy.

(6) Jako pierwszy krok Parlament Europejski i Rada przyjęły dnia 25 czerwca 2002 r. dyrektywę 2002/44/WE w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracją) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) ⁽⁸⁾.

(7) Jako drugi krok uznaje się za niezbędne wprowadzenie środków ochrony pracowników przed ryzykiem spowodowanym hałasem, w związku z jego wpływem na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, w szczególności w postaci uszkodzenia słuchu. Środki te mają nie tylko zapewnić ochronę zdrowia i bezpieczeństwo każdego pracownika, lecz także stworzyć minimalne podstawy ochrony wszystkich pracowników we Wspólnocie w celu uniknięcia możliwej nieuczciwej konkurencji.

(8) Obecna wiedza naukowa na temat wpływu, jaki narażenie na hałas może wywoływać dla zdrowia i bezpieczeństwa jest niewystarczająca, aby umożliwić ustalenie dokładnych poziomów ekspozycji, uwzględniających wszystkie zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa, zwłaszcza w zakresie skutków hałasu innych niż skutki o charakterze słuchowym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 77 z 18.3.1993, str. 12 oraz Dz.U. C 230 z 19.8.1994, str. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 249 z 13.9.1993, str. 28.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 20 kwietnia 1994 r. (Dz.U. C 128 z 9.5.1994, str. 146) potwierdzona w dniu 16 września 1999 r. (Dz.U. C 54 z 25.2.2000, str. 75), wspólne stanowisko Rady z dnia 29 października 2001 r. (Dz.U. C E 45 z 19.2.2002, str. 41) i decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 137 z 24.5.1986, str. 28. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 98/24/WE (Dz.U. L 131 z 5.5.1998, str. 11).

⁽⁵⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 3.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 260 z 15.10.1990, str. 167.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 177 z 6.7.2002, str. 13.

- (9) System ochrony przed hałasem musi ograniczać się do zdefiniowania, w sposób nieobciążony nadmiernymi szczegółami, celów do osiągnięcia, obowiązujących zasad i podstawowych wartości do stosowania, tak aby umożliwić Państwom Członkowskim jednakowe dostosowanie się do wymagań minimalnych.
- (10) Skuteczniejszemu obniżaniu poziomu ekspozycji na hałas sprzyja włączenie środków zapobiegawczych do takiego projektowania stanowisk pracy i miejsc pracy oraz poprzez taki dobór sprzętu, procedur i metod pracy, który przyznaje pierwszeństwo ograniczeniu ryzyka u źródła. W ten sposób przepisy, dotyczące sprzętu i metod, przyczyniają się do ochrony pracowników, których to dotyczy. Zgodnie z ogólnymi zasadami zapobiegania określonymi w art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy ⁽¹⁾, środki ochrony zbiorowej mają pierwszeństwo przed środkami ochrony indywidualnej.
- (11) Kodeks w sprawie poziomów hałasu na pokładzie statków zawarty w Rezolucji A 468(12) Międzynarodowej Organizacji Morskiej zawiera wytyczne odnośnie do ograniczania hałasu u źródła na pokładzie statków. Państwa Członkowskie powinny być uprawnione do wprowadzenia okresu przejściowego w odniesieniu do załóg statków morskich.
- (12) W celu prawidłowej oceny narażenia pracowników na hałas, właściwe byłoby zastosowanie obiektywnej metody pomiaru, w związku z tym powołano się na ogólnie uznaną normę ISO 1999:1990. Wartości oszacowane lub obiektywnie zmierzone powinny mieć znaczenie rozstrzygające dla wszczęcia postępowania przewidzianego dla dolnych i górnych wartości ekspozycji, przy których należy podejmować odpowiednie działania. Graniczne wartości ekspozycji są konieczne do uniknięcia nieodwracalnego uszkodzenia słuchu pracowników; hałas docierający do ucha powinien być utrzymywany poniżej granicznych wartości ekspozycji.
- (13) Szczególne charakterystyki branży muzycznej i rozrywkowej wymagają praktycznych wytycznych w celu uwzględnienia skutecznego zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy. Państwa Członkowskie powinny mieć prawo do skorzystania z okresu przejściowego na opracowanie kodeksu postępowania zawierającego praktyczne wytyczne, które pomogłyby pracownikom i pracodawcom tych branż osiągnąć poziom ochrony określony niniejszą dyrektywą.
- (14) W celu poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, pracodawcy powinni dokonać niezbędnych

zmian w świetle postępu technicznego i wiedzy naukowej dotyczącej ryzyka związanego z narażeniem na hałas.

- (15) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG, dyrektywę tę, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów niniejszej dyrektywy, stosuje się w zakresie narażenia pracowników na hałas.
- (16) Niniejsza dyrektywa stanowi praktyczny krok w kierunku tworzenia społecznego wymiaru rynku wewnętrznego.
- (17) Środki niezbędne dla wykonania niniejszej dyrektywy powinny być przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r., ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SEKCJA I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel i zakres

1. Niniejsza dyrektywa, będąca siedemnastą dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania w zakresie ochrony pracowników przed ryzykiem dla ich zdrowia i bezpieczeństwa wynikającym lub mogącym wyniknąć z narażenia na hałas, a w szczególności ryzykiem uszkodzenia słuchu.
2. Wymagania niniejszej dyrektywy stosuje się do działań, w których pracownicy są lub mogą być narażeni na hałas w wyniku swojej pracy.
3. Dyrektywę 89/391/EWG stosuje się w całości do całego obszaru określonego w ust. 1, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy wielkości fizyczne wykorzystywane jako predyktory ryzyka hałasu definiuje się następująco:

- a) szczytowa wartość ciśnienia akustycznego $C(p_{C_{peak}})$: maksymalna wartość chwilowego ciśnienia akustycznego skorygowana charakterystyką częstotliwościową C;

⁽¹⁾ Dz.U. L 183, z 29.6.1989, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

- b) poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego dnia pracy ($L_{Ex,8h}$) (w dB w odniesieniu do 20 μ Pa): równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowany charakterystyką częstotliwościową A, wyznaczony dla nominalnego ośmiogodzinnego dnia pracy, zdefiniowany w normie międzynarodowej ISO 1999:1990, punkt 3.6. Obejmuje on wszystkie rodzaje hałasu w miejscu pracy, w tym hałas impulsowy;
- c) poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy ($L_{Ex,8h}$): wartość średnia poziomów ekspozycji na hałas odniesionych do 8-godzinnego dnia pracy, wyznaczona dla nominalnego 5-dniowego tygodnia pracy, zdefiniowana w normie międzynarodowej ISO 1999:1990, punkt 3.6 (uwaga 2).

Artykuł 3

Graniczne wartości ekspozycji i wartości działania

1. Do celów niniejszej dyrektywy graniczne wartości ekspozycji i wartości, przy których należy podejmować odpowiednie działania w odniesieniu do poziomów ekspozycji na hałas oraz szczytowej wartości ciśnienia akustycznego, ustala się następująco:

- a) graniczne wartości ekspozycji: $L_{Ex,8h} = 87$ dB oraz $p_{C \text{ peak}} = 200$ Pa ⁽¹⁾;
- b) górne wartości działania: $L_{Ex,8h} = 85$ dB oraz $p_{C \text{ peak}} = 140$ Pa ⁽²⁾;
- c) dolne wartości działania: $L_{Ex,8h} = 80$ dB oraz $p_{C \text{ peak}} = 112$ Pa ⁽³⁾.

2. Przy stosowaniu granicznych wartości ekspozycji, ustalając rzeczywistą wartość ekspozycji pracownika, należy uwzględnić tłumienie wprowadzone przez indywidualne ochronne słuchu, noszone przez pracownika. Wartości działania nie uwzględniają skutków stosowania indywidualnych ochron słuchu.

3. We właściwie uzasadnionych okolicznościach, dla czynności, w przypadku których dzienna ekspozycja na hałas znacząco różni się w poszczególnych dniach roboczych, Państwa Członkowskie mogą, dla celów zastosowania wartości granicznych oraz wartości działania, stosować do oceny hałasu, na jaki narażeni są pracownicy, poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy w miejsce poziomu ekspozycji na hałas odniesionego do 8-godzinnego dnia pracy, pod warunkiem że:

- a) poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy, jak wykazano stosownym monitoringiem, nie przekracza dopuszczalnej wartości granicznej 87 dB; oraz
- b) podjęto stosowne działania w celu ograniczenia do minimum ryzyka związanego z tymi czynnościami.

⁽¹⁾ LC peak = 140 dB w odniesieniu do 20 μ Pa.

⁽²⁾ LC peak = 137 dB w odniesieniu do 20 μ Pa.

⁽³⁾ LC peak = 135 dB w odniesieniu do 20 μ Pa.

SEKCJA II

OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW

Artykuł 4

Wyznaczenie i ocena ryzyka

1. Wypełniając obowiązki ustanowione w art. 6 ust. 3 i art. 9 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca ocenia i, w razie potrzeby, dokonuje pomiaru poziomu hałasu, na jaki narażeni są pracownicy.

2. Metody i aparatura stosowane do pomiaru powinny być dostosowane do warunków środowiskowych, w szczególności w świetle rodzaju hałasu, jaki ma być mierzony, czasu ekspozycji, czynników otoczenia oraz charakterystyk aparatury pomiarowej.

Powyższe metody i aparatura powinny umożliwiać wyznaczanie wielkości zdefiniowanych w art. 2 oraz podjęcie decyzji, czy w danym przypadku przekroczone zostały wartości ustalone w art. 3.

3. Stosowane metody mogą obejmować próbkowanie, które powinno być reprezentatywne dla indywidualnej ekspozycji pracownika.

4. Ocenę i pomiary, określone w ust. 1, planują i realizują w odpowiednich przedziałach czasowych właściwe służby, uwzględniając w szczególności postanowienia art. 7 dyrektywy 89/391/EWG dotyczące niezbędnych kompetentnych służb lub osób. Dane, uzyskane z oceny i/lub pomiarów poziomu ekspozycji na hałas, przechowuje się w odpowiedniej postaci, umożliwiając odwołanie się do nich na późniejszym etapie.

5. Stosując niniejszy artykuł, w ocenie wyników pomiarów należy uwzględnić niedokładności pomiaru wyznaczone zgodnie z praktyką metrologiczną.

6. Na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy 89/391/EWG, dokonując oceny ryzyka, pracodawca jest obowiązany zwrócić szczególną uwagę na:

- a) poziom, rodzaj i czas ekspozycji, włącznie z ekspozycją na hałas impulsowy;
- b) wartości graniczne ekspozycji i wartości działania ustanowione w art. 3 niniejszej dyrektywy;
- c) wszelkie skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników należących do grup ryzyka o szczególnej wrażliwości;
- d) o ile jest to wykonalne z technicznego punktu widzenia, wszelkie skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, wynikające z interakcji pomiędzy hałasem i ototoksycznymi substancjami związanymi z wykonywaną pracą oraz pomiędzy hałasem i wibracjami;
- e) wszelkie pośrednie skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, wynikające z interakcji pomiędzy hałasem i sygnałami ostrzegawczymi lub innymi dźwiękami, które powinien on obserwować w celu zmniejszenia ryzyka wypadku;
- f) informacje o emisji hałasu dostarczone przez producentów sprzętu roboczego zgodnie z odpowiednimi dyrektywami UE;
- g) istnienie sprzętu alternatywnego, zaprojektowanego do ograniczenia emisji hałasu;
- h) przedłużenie ekspozycji na hałas poza normalne godziny pracy na odpowiedzialność pracodawcy;

- i) odpowiednie informacje uzyskane z badań lekarskich, w tym, w miarę możliwości informacje opublikowane;
- j) dostępność indywidualnych ochron słuchu o odpowiedniej charakterystyce tłumienia.

7. Pracodawca jest zobowiązany być w posiadaniu oceny ryzyka, zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 89/391/EWG i określić, które środki należy podjąć zgodnie z art. 5, 6, 7 i 8 niniejszej dyrektywy. Ocena ryzyka jest zapisana na odpowiednim nośniku, zgodnie z prawem krajowym i praktyką. Ocenę ryzyka należy systematycznie aktualizować, w szczególności jeśli nastąpiły istotne zmiany, które mogły spowodować, że ocena stała się nieaktualna, lub jeśli wyniki badań lekarskich wykażą konieczność aktualizacji.

Artykuł 5

Przepisy mające na celu unikanie lub ograniczanie narażenia

1. Uwzględniając postęp techniczny i dostępność środków ograniczenia ryzyka w miejscu jego powstawania, należy eliminować u źródła ryzyko wynikające z narażenia na hałas, lub ograniczać je do minimum.

Ograniczenie ryzyka opiera się na ogólnych zasadach zapobiegania, określonych w art. 6 ust. 2 dyrektywy 89/391/EWG, a w szczególności uwzględnia:

- a) inne metody pracy, związane z mniejszym narażeniem na hałas;
- b) dobór właściwego sprzętu roboczego, z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy, emitującego możliwie najmniejszy hałas, włączając w to możliwość udostępnienia pracownikom sprzętu z zastrzeżeniem przepisów wspólnotowych, w celu ograniczenia ekspozycji na hałas;
- c) projektowanie i rozmieszczenie miejsc pracy i stanowisk pracy;
- d) odpowiednią informację i szkolenie pracowników w zakresie poprawnego i bezpiecznego używania sprzętu roboczego, w celu ograniczenia do minimum stopnia ich ekspozycji na hałas;
- e) redukcję hałasu środkami technicznymi:
  - i) redukcję hałasu rozchodzącego się w powietrzu, np. poprzez ekrany, obudowy, pokrycia dźwiękochłonne;
  - ii) redukcję hałasu rozchodzącego się w elementach budynków; np. poprzez tłumienie lub izolację;
- f) właściwe programy konserwacji sprzętu roboczego, miejsca pracy i systemów miejsc pracy;
- g) organizację pracy w sposób ograniczający hałas:
  - i) ograniczenie czasu i poziomu ekspozycji;
  - ii) właściwe harmonogramy pracy z odpowiednimi przerwami na odpoczynek.

2. Na podstawie oceny ryzyka, określonej w art. 4, po przekroczeniu górnych wartości, przy których należy podejmować odpowiednie działania, pracodawca przyjmuje i wprowadza w życie program środków technicznych i/lub organizacyjnych, zmierzających do ograniczenia ekspozycji na hałas, uwzględniając w szczególności środki, o których mowa w ustępie 1.

3. Na podstawie oceny ryzyka, określonej w art. 4, miejsca pracy, na których pracownicy mogą być narażeni na hałas przekraczający górne wartości, przy których należy podejmować odpowiednie działania, zostaną oznakowane odpowiednimi znakami. Strefy te zostaną także wydzielone, a dostęp do nich ograniczony, gdy jest to technicznie wykonalne, a ryzyko wynikające z narażenia uzasadnia takie wydzielenie.

4. W przypadku gdy, w wyniku charakteru wykonywanej pracy, pracownik korzysta z miejsc wypoczynkowych, pozostając w obszarze odpowiedzialności pracodawcy, hałas w tych miejscach powinien być ograniczony do poziomu zgodnego z ich celem i warunkami użytkowania.

5. Na podstawie art. 15 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca dostosowuje środki, określone w niniejszym artykule, do potrzeb pracowników należących do grup ryzyka szczególnej wrażliwości.

Artykuł 6

Środki ochrony indywidualnej

1. Jeżeli ryzyka wynikającego z narażenia na hałas nie można uniknąć za pomocą innych środków, pracodawca powinien udostępnić pracownikom właściwie dobrane indywidualne ochrony słuchu oraz zapewnić ich stosowanie, zgodnie z przepisami dyrektywy Rady 89/656/EWG z dnia 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników korzystających z wyposażenia ochrony osobistej (trzecia dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) ⁽¹⁾ oraz art. 12 ust. 2 dyrektywy 89/391/EWG, a także na warunkach określonych poniżej:

- a) w przypadku gdy narażenie na hałas przekracza dolne wartości, przy których należy podejmować odpowiednie działania, pracodawca udostępnia pracownikom indywidualne ochrony słuchu;
- b) w przypadku gdy narażenie na hałas osiąga lub przekracza górne wartości, przy których należy podejmować odpowiednie działania, stosuje się indywidualne ochrony słuchu;
- c) indywidualne ochrony słuchu należy dobrać tak, by wyeliminować ryzyko uszkodzenia słuchu lub zmniejszyć je do minimum.

2. Pracodawca podejmuje wszelkie wysiłki w celu zapewnienia, by pracownicy nosili indywidualne ochrony słuchu i jest odpowiedzialny za sprawdzanie skuteczności środków podejmowanych na mocy niniejszego artykułu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 393, z 30.12.1989, str. 18.

Artykuł 7

Ograniczenie ekspozycji

1. W żadnych okolicznościach ekspozycja pracownika na hałas, wyznaczona zgodnie z art. 3 ust. 2 nie przekracza granicznych wartości ekspozycji.
2. Jeżeli pomimo środków podjętych w celu wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy, zostaną wykryte ekspozycje na hałas przekraczające graniczne wartości ekspozycji, pracodawca:
  - a) podejmuje niezwłoczne działania w celu ograniczenia ekspozycji na hałas do wartości poniżej wartości granicznych;
  - b) ustala przyczyny wystąpienia nadmiernej ekspozycji; oraz
  - c) zmienia środki ochrony i środki zapobiegawcze w taki sposób, by uniknąć ponownego przekroczenia wartości granicznych.

Artykuł 8

Informowanie i szkolenie pracowników

Bez uszczerbku dla art. 10 i 12 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca zapewnia pracownikom narażonym w miejscu pracy na hałas o wartościach ekspozycji równych lub wyższych od dolnych wartości, przy których podejmuje się odpowiednie działania, oraz/lub ich przedstawicielom, uzyskanie informacji i szkolenia w zakresie ryzyka wynikającego z narażenia na hałas, w szczególności dotyczące:

- a) charakteru tego ryzyka;
- b) środków, jakie podjęto w celu wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy w celu wyeliminowania lub ograniczenia do minimum ryzyka związanego z hałasem, włącznie z okolicznościami, w jakich takie środki obowiązują;
- c) wartości granicznych ekspozycji i wartości działania, określonych w art. 3 niniejszej dyrektywy;
- d) wyników ocen i pomiarów hałasu, przeprowadzonych zgodnie z art. 4 niniejszej dyrektywy, wraz z wyjaśnieniem ich znaczenia oraz potencjalnego ryzyka;
- e) prawidłowego stosowania indywidualnych ochron słuchu;
- f) przyczyn i sposobów wykrywania i zgłaszania oznak uszkodzenia słuchu,
- g) okoliczności, uprawniających pracowników do badań lekarskich oraz celu takich badań, zgodnie z art. 10 niniejszej dyrektywy;
- h) bezpiecznych sposobów wykonywania pracy ograniczających do minimum narażenie na hałas.

Artykuł 9

Konsultacje i udział pracowników

Konsultacje i udział pracowników i/lub ich przedstawicieli powinny mieć miejsce zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG, w sprawach objętych niniejszą dyrektywą, a w szczególności w zakresie:

- oceny ryzyka oraz ustalenia działań, jakie należy podjąć, o których mowa w art. 4,
- działań mających na celu eliminację lub ograniczenie ryzyka wynikającego z narażenia na hałas, o których mowa w art. 5,
- wyboru indywidualnych ochron słuchu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c).

SEKCJA III

PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 10

Opieka zdrowotna

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 14 dyrektywy 89/391/EWG, Państwa Członkowskie wprowadzają przepisy zapewniające odpowiednie badania lekarskie pracowników, w przypadku gdy wyniki oceny i pomiaru przewidziane w art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy wskazują na istnienie zagrożenia zdrowia pracowników. Przepisy te, w tym określone wymagania w zakresie dokumentacji dotyczącej zdrowia i jej dostępności, wprowadza się zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką.

2. Pracownik, dla którego ekspozycja na hałas przekracza górne wartości, przy których podejmuje się odpowiednie działania, ma prawo do zbadania słuchu przez lekarza lub inną właściwie wykwalifikowaną osobę pozostającą pod nadzorem lekarza, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką. Profilaktyczne badania audiometryczne należy także umożliwić pracownikom, których ekspozycja na hałas przekracza dolne wartości, przy których podejmuje się odpowiednie działania, w przypadku gdy ocena i pomiary przewidziane w art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy wskazują na istnienie zagrożenia zdrowia pracowników.

Celem powyższych badań jest wczesne diagnozowanie jakiegokolwiek utraty słuchu w wyniku działania hałasu oraz zachowanie prawidłowego działania słuchu.

3. Państwa Członkowskie stwarzają warunki w celu zapewnienia sporządzania i aktualizacji indywidualnej dokumentacji dotyczącej zdrowia każdemu pracownikowi, który poddał się badaniom lekarskim zgodnie z ust. 1 i ust. 2. Dokumentacja dotycząca zdrowia zawiera podsumowanie wyników przeprowadzonych badań. Prowadzi się je w odpowiedniej formie, umożliwiającej późniejsze konsultacje, z uwzględnieniem obowiązku poufności.

Kopie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej zdrowia przekazuje się właściwym organom na żądanie. Poszczególnym pracownikom udostępnia się na żądanie dokumentację dotyczącą ich zdrowia.

4. W przypadku gdy w wyniku kontroli badań słuchu wykryto możliwe do zidentyfikowania uszkodzenie słuchu, które lekarz lub specjalista, jeżeli lekarz uzna to za stosowne, oceni jako wynik narażenia na hałas w miejscu pracy:

- a) lekarz lub inna osoba o odpowiednich kwalifikacjach zawiadamia pracownika o wynikach, które dotyczą go osobiście.
- b) pracodawca:
  - i) dokonuje analizy oceny ryzyka, przeprowadzonej zgodnie z art. 4,
  - ii) dokonuje analizy środków podjętych w celu eliminacji lub zmniejszenia ryzyka zgodnie z art. 5 i 6,
  - iii) uwzględnia porady specjalisty medycyny pracy lub innej wykwalifikowanej osoby, lub właściwych organów, wprowadzając wszelkie środki wymagane w celu eliminacji lub zmniejszenia ryzyka zgodnie z art. 5 i 6, włącznie z możliwością przeniesienia pracownika do innej pracy, gdzie nie występuje ryzyko związane z dalszym narażeniem na hałas, oraz:
  - iv) organizuje systematyczne badania lekarskie i zapewnia przegląd stanu zdrowia innych pracowników, którzy byli i są narażeni w podobnym stopniu.

Artykuł 11

Odstępstwa

1. W wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na charakter pracy właściwe stosowanie indywidualnych ochron słuchu przez cały czas mogłoby spowodować większe zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa niż rezygnacja z ich stosowania, Państwa Członkowskie mogą udzielić odstępstw od przepisów art. 6 ust. 1 lit. a) i b) oraz art. 7.

2. Odstępstwa, o których mowa w ust. 1, udzielane są przez Państwa Członkowskie po konsultacji z pracownikami i pracodawcami oraz, tam gdzie to stosowne, z organami medycznymi właściwymi na mocy przepisów i praktyki krajowej. Odstępstwa takie muszą uzupełniać warunki gwarantujące, że uwzględniając okoliczności szczególne, wynikające z ich stosowania, ryzyko zostanie ograniczone do minimum, a pracownicy, do których mają one zastosowanie, zostaną poddani zwiększonej kontroli zdrowia. Odstępstwa takie są poddawane kontroli co cztery lata i wycofywane niezwłocznie, po ustaniu okoliczności stanowiących ich uzasadnienie.

3. Państwo Członkowskie przesyła do Komisji co cztery lata wykaz odstępstw, określonych w ust. 1, ze szczegółowym wskazaniem przyczyn i okoliczności, ze względu na które udzielono odstępstw.

Artykuł 12

Zmiany techniczne

Zmiany o ściśle technicznym charakterze są przyjmowane według procedury regulacyjnej określonej w art. 13 ust. 2 oraz zgodnie z:

- a) przyjęciem dyrektyw w dziedzinie technicznej harmonizacji i normalizacji w odniesieniu do projektowania, budowy, wytwarzania lub konstrukcji sprzętu roboczego i/lub miejsc pracy,
- b) postępowaniem technicznym, zmianami w odpowiednich zharmonizowanych normach europejskich lub specyfikacjach i nowych odkryciach dotyczących hałasu.

Artykuł 13

Komitet

1. Komisję wspiera Komitet, określony w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.

2. W przypadku dokonywania odniesienia do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE z uwzględnieniem jej art. 8.

Okres, określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE, ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 14

Kodeks postępowania

W kontekście zastosowania niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie sporządzają w porozumieniu z partnerami społecznymi, zgodnie z krajowym prawem i praktyką, kodeks postępowania określający praktyczne wytyczne pomagające pracownikom i pracodawcom branży muzycznej i rozrywkowej, zrealizować ciężące na nich zobowiązania prawne określone w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 15

Uchylenie

Uchyła się niniejszym dyrektywę 86/188/WE, ze skutkiem od daty wskazanej w pierwszym akapicie art. 17 ust. 1.

SEKCJA IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 16

Sprawozdania

Państwa Członkowskie przedkładają Komisji co pięć lat sprawozdania z praktycznego wdrażania niniejszej dyrektywy, wskazując stanowiska pracodawców i pracowników. Sprawozdanie zawiera opis najlepszej praktyki w zakresie zapobiegania hałasowi, powodującemu szkodliwe skutki dla zdrowia i innych form organizacji pracy oraz działań podjętych przez Państwa Członkowskie w celu dzielenia się wiedzą na temat najlepszej praktyki.

Na podstawie tych sprawozdań Komisja dokonuje całościowej oceny wdrożenia niniejszej dyrektywy, w tym jej wdrożenia w świetle badań i informacji naukowej oraz, między innymi, z uwzględnieniem skutków niniejszej dyrektywy dla branży muzycznej i rozrywkowej. Komisja informuje o tym Parlament Europejski, Radę, Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy oraz, w miarę potrzeby, proponuje zmiany.

Artykuł 17

Transpozycja

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie, najpóźniej do dnia 15 lutego 2006 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. W celu uwzględnienia szczególnych warunków, Państwa Członkowskie mogą, o ile to konieczne, uzyskać dodatkowy okres pięciu lat od dnia 15 lutego 2006 r., to znaczy łącznie ośmiu lat na wprowadzenie przepisów art. 7 w odniesieniu do personelu na pokładzie statków morskich.

W celu umożliwienia opracowania kodeksu postępowania zawierającego praktyczne wytyczne realizacji przepisów niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie uprawnione są do zastosowania maksymalnego okresu przejściowego dwóch lat od dnia 15 lutego 2006 r., to znaczy łącznie pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy, na realizację niniejszej dyrektywy w odniesieniu do branży muzycznej i rozrywkowej, pod warunkiem że w tym okresie poziomy ochrony już wprowadzone w poszczególnych Państwach Członkowskich w odniesieniu do personelu tych branż, zostaną utrzymane.

3. Państwa Członkowskie powiadamią Komisję o przyjętych lub przewidzianych do przyjęcia tekstach przepisów prawa krajowego w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 19

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 6 lutego 2003 r

W imieniu Parlamentu Europejskiego

P. COX

Przewodniczący

W imieniu Rady

G. EFTHYMIU

Przewodniczący